

Sygn. akt I PK 205/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa M. S.
przeciwko P. Spółce z o.o. z siedzibą w W.
o rentę wyrównawczą,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 kwietnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 27 października 2015 r., sygn. akt IX Pa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 27 października 2016 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 8 k.p. skutkującą jego niezastosowaniem w sprawie i przyjęcie, że powód nie wykazał, jakiego rodzaju zasady współżycia społecznego uzasadniają odpowiedzialność pozwanego „w zakładzie roszczeń objętych pozwem”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „z uwagi na konieczność wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego jakim jest kwestia

jednoznacznego wskazania czy w sytuacji skomplikowanych przekształceń strukturalnych w branży kolejowej, ich charakteru, niejednoznaczności struktury organizacyjnej oraz kwestii przejęcia zobowiązań a zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, iż (...) Zakłady Przewozów Regionalnych uległy likwidacji, co faktycznie pozbawia powoda możliwości skutecznego dochodzenia roszczeń, a nadto skutkuje w dalszym ciągu wyrządzeniem mu szkody wynikającej ze zdarzenia, któremu uległ powód w trakcie zatrudnienia w branży kolejowej, wyłączona jest możliwość ponoszenia odpowiedzialności w oparciu o zasady sprawiedliwości, słuszności i kompensacji oczywistych szkód. W tym zakresie należy podnieść, że pomimo faktu, iż powód faktycznie nie miał żadnego wpływu na proces przekształceń organizacyjnych to ponosi ujemne skutki wprowadzonych w tym zakresie zmian. Sytuacja taka w sposób oczywisty narusza zasady odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę i obowiązek jej naprawienia co stanowi istotne zagrożenie z punktu widzenia stałości i pewności przepisów prawa.”.

W odpowiedzi na skargę strona pozwana – P. Spółka z o.o. w W. wniosła o wydanie postanowienia o nieprzyjęciu jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenia i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1254 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecnictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w

sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Gdy idzie o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to trzeba wskazać, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego oraz doktryny istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozmieleniu tego przepisu jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. W konsekwencji nie można uznać, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeśli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii przedstawianej w skardze i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5; z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 189 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że art. 8 k.p. (art. 5 k.c.) nie rozszerza uprawnień poza zakres wynikający z przepisów prawa, lecz je zawęża w sytuacji, gdy korzystanie z uprawnień stanowi nadużycie prawa.

Dlatego przepis ten nie może stanowić samodzielnej podstawy roszczenia, a jego zastosowanie nie może prowadzić do nabycia prawa podmiotowego; może on stanowić jedynie środek obrony a nie podstawę powództwa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 26 maja 1999 r., II UKN 669/98, LEX nr 577278; z dnia 12 września 2001 r., V CKN 465/00, LEX nr 553747; z dnia 5 czerwca 2002 r., II CKN 943/00, LEX nr 52192; z dnia 23 października 2002 r., II CKN 873/00, LEX nr 521920; z dnia 19 lutego 2004 r., IV CK 85/03, LEX nr 529694; z dnia 11 lipca 2012 r., II CSK 677/11, LEX nr 122843; z dnia 14 listopada 2013 r., II CSK 78/13, LEX nr 141550).

Stanowisko to wyjaśnia, że nie można żądać wykonania prawa podmiotowego od podmiotu, który w świetle przepisów prawa materialnego nie jest dłużnikiem „w oparciu o zasady sprawiedliwości, słuszności i kompensacji oczywistych szkód”. Inaczej rzecz ujmując, art. 8 k.p. nie może stanowić podstawy konstruowania roszczenia przeciwko dowolnie wybranemu podmiotowi - wobec trudności z ustaleniem podmiotu zobowiązanego.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśl art. 102 k.p.c.